

נחת היסוד הביטחונית, המנחה את מה שמכונה "תהליך השלום", היא שגם עם שובה של ישראל אל גבולות 1967 יהיה בכוחה להכות את אויביה בכל שילוב צבאי צפוי. זאת בזכות "פער האיכות" בין צה"ל לבין צבאות ערב. מי שמולך תיזה זו בארה"ב הוא אנתוני קורדסמן, יועץ הקונגרס לחימוש ומומחה ותיק למזרח התיכון, אשר פירסם לאחרונה מחקר מקיף על הנושא. **ד"ר דניאל אויברייין** פוסל במאמרו גישה זאת על הסף, ומפריך צעד אחרי צעד את הנחותיו של קורדסמן. לטענתו של אויברייין, "פער איכות" הוא מושג מתעתע, ומי שמשליך עליו את יהבו סופו לשלם ביוקר. בכל חישוב של מאזן צבאי יש להעמיד חייל מול חייל, טנק מול טנק ומטוס מול מטוס. כך נהג הפנטגון בימי המלחמה הקרה למרות העדיפות הטכנולוגיות של ארה"ב על בריה"מ. מאחר וישראל אינה יכולה להגיע לשיוויון עם צבאות ערב בגודל צבאה, עליה לשמור על כל מכפיל כוח אפשרי, וכאלה הם הנכסים הטריטוריאליים שבידה. יתרה מזו, אויברייין קובע שתקציבי ההגנה הגלויים של מצרים וסוריה מופרכים על פניהם, וכי שתי המדינות בעיקר מצרים, מוציאות על צבאותיהן אחוז ניכר מן התל"ג, בשיעור המאפיין מדינות במלחמה ■ בעקבות המצב שבו "נתקעה" ממשלת ישראל החדשה עם הסכם אוסלו בבחינת לא לבלוע ולא להקיא, מציע הגיאוגרף **פרופ' ארנון סופר** לראות בהסכם אוסלו ב' הסכם סופי, ובכך לספק פתרון לסוגייה הדמוגרפית, לפריסת הכוחות ביהודה ושומרון, לבעיית המים, למניעת זכות השיבה, להבטחת ירושלים כבירת ישראל, וכן ליישוב הפלשתינים במובלעות משלהם לשם הפרדתם ממדינת ישראל. כל זאת בלי להפר את ההסכמים שכבר נחתמו מזה, ובלי לגרום לפגיעה נוספת באינטרסים של ישראל ■ מזה סגידתם של יהודי אמריקה לדמוקרטיה פלורליסטית, ל"מודרניזם" ולחומרות הביאה להם שגשוג כלכלי, תעסוקתי ומעמדי ברמה האישית, אבל לנטייה זו יש השפעה הרסנית על עצם המשכיותו של העם היהודי. **פרופ' פול ריטרבנד** מוכיח באמצעות סקרים, שהיהדות "המודרנית" בארה"ב נמצאת בתהליך עקבי של הידלדלות. התנועה הרפורמית, שהפכה לדגם של הזהות הדתית להמוני היהודים, חושפת דלות במהותה, ואין בכוחה לשמש סכר כנגד ההשפעות הזרות. מול אלה מתייצבת כמעט לבדה האורתודוקסיה החדשה, והחשובים מלמדים שעם שיעור כה גבוה של ילודה ואפס נשירה, כפי שמקובל בחצרותיהם, יגיע מספרם של החרדים בשנת 2110 לכ-3.2 מיליון נפש! ■ **ד"ר יוסף צוריאלי** משחזר אפיזודה היסטורית פיקנטית ועלומה מסוף המאה הקודמת, שגיבורה הוא אדוארד גלור, איש צנוע ותמהוני, אשר הקדים את הרצל ואת הצעת אוגנדה שלו בכמה שנים, והציע להקים מדינה ליהודים בתימן. בדומה להרצל, בשלב מסוים הגיע גם הוא למסקנה שפלשתינה אינה מקום מתאים ליישוב יהודים בגלל שיקולים גיאופוליטיים. הרצל דחה את הצעתו של גלור מכל וכל, בנימוק שהתיישבות יהודית צריכה להתבצע אך ורק בפלשתינה, אבל מי יודע אם לא רעיון זה הוא אשר טמן את הזרע במוחו של הרצל לתוכנית אוגנדה ■ **דוד אשל** מוכיח שרמת הגולן בשביל מדינת ישראל היא נכס אסטרטגי, בעוד שבשביל סוריה אין לרמה כל משמעות אסטרטגית הגנתית, וכל חשיבותה אינה אלא בהיותה איום התקפי על צפון מדינת ישראל. במצב הנתון היום מלחמה בין ישראל וסוריה אינה סבירה, גם משום שרמת צידו של הצבא הסורי נמוכה, גם בגלל שקיעת המשענת של ברית-המועצות, וגם משום שנוכחות ישראלית ברמה מונעת מיתקפת-פתע סורית. לעומת זאת, נסיגה ישראלית מרמת הגולן תעניק לסוריה את היתרונות של שטח שליטה, ובמקביל תמנע יתרונות אלה מישראל. מהלך כה רדיקלי בשינוי המאזן האסטרטגי לרעת ישראל יהווה תמריץ להתקפה סורית בעתיד ■ בתגובה על מר גורלם נקטו יהודי הגולה מזה דורות תגובה של האשמה עצמית. סגנון זה של "הכל בגללנו" מאפיין גם את תגובתם של ישראלים רבים כנגד עוינות מתמשכת מצד השכנים הערביים. הפסיכיאטר וההיסטוריון **ד"ר קנת לוין** משווה תגובה זו לתגובתם של ילדים שנחשפו בילדותם לאלומות של הורים. המחשבה החוזרת ונשנית באופן שבו הם תופסים את הטראומות שלהם היא, שדברים "רעים" קרו להם משום שהם עצמם היו "רעים". משותף להם הרצון של הקורבן לרצות את הרודף באמצעות התנהגות ותרגית ומפייסת, רצון שגבר באופן ניכר מאז הסכמי אוסלו.

צ"ג

חל מהגיליון הנוכחי עורכת מישנה של **נתיב** תהיה ד"ר צביה גרנות. בהזדמנות זו מועצת המערכת והעמותה להוצאת **נתיב** נפרדים מברוך קורות, עורך המישנה הקודם, ומודים לו על חמש שנים של שיתוף פעולה פורה.